

	Јавна здравствена установа Болница „Свети Врачеви“ Бијељина Српске војске 53			УП-10-009
	<i>Пријем пацијената, захтјева и узорака у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику</i>			
Страна 1 од 5	Издање: 5	Важи од: 2023-07-11	Одобрио мр. фарм. Анђела Митровић руководилац Службе за хематолошку и биохемијску дијагностику	Копија број Е

1. ПРЕДМЕТ И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЈЕНЕ

Упутством се прописују начин регистрације и пријем пацијената, захтјева за испитивање и узорака, означавање и ток биолошког материјала до тријаже у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику (у даљем тексту лабораторија) у Јавној здравственој установи Болница „Свети Врачеви“ Бијељина.

1.1 Предмет упутства

За примјену овог упутства надлежан је руководилац лабораторије.

1.2 Подручје примјене

Упутство примјењују лабораторијски техничари.

1.3 Надлежности за примјену

За примјену овог упутства надлежан је руководилац Службе за хематолошку и биохемијску дијагностику.

1.4 Искључења

- Нема.

2. ВЕЗА С ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА

2.1 Референтни документи

- Нема.

2.2 Остали документи

- УП-10-014: Руковање узорцима у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику.
- УП-10-007: Поступање у случају хитних испитивања.
- УП-10-144: Узимање узорака у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику.

3. ТЕРМИНИ И СКРАЋЕНИЦЕ

3.1 Термини

- Нема.

3.2 Скраћенице

- ЛИС - Лабораторијски информациони систем.
- ИЗИС - Интегрисани здравствени информациони систем
- ЛБ - Лабораторијски број – Лабораторијски идентификациони број је први сљедећи број у поступку обиљежавања узорака и јединствен је за тај дан.

Болница Бијељина	Страна 2 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-009
		5	2023-07-11	

4. ОПИС ПОСТУПКА (ПРОЦЕСА)

4.1 Пријем и регистрација пацијената

Служба за лабораторијску дијагностику ради сваки дан непрекидно 24 сата. Основне лабораторијске услуге расположиве су 24 сата на дан. Услуге се пружају за ванболничке и за болничке пацијенте. Пријем ванболничких пацијената је сваким радним даном од 07.00 – 09.30 сати. Изузетак су пацијенти који су упућени са ознаком Хитно. Они се одмах примају и хитна испитивања се обављају 24 сата на дан. Материјал узет у другим лабораторијама прима се до 12 сати. Биолошки материјал за болничке пацијенте се прима и / или узоркује непрекидно 24 сата.

Предност при пријему имају:

- пацијенти код којих су захтјевана хитна испитивања,
- дјеца до 15 година,
- труднице,
- инвалиди.

На пријему се обављају сљедећи послови:

- пријем пацијената и евидентирање упута,
- пружају се информације за кориснике,
- дају се упутства за достављање узорака и друге мјере које пацијент треба да обезбједи,
- врши се наплата услуга испитивања,
- врши се пријем узорак узетих на одјељењима Болнице,
- примају се узорци узети у другим установама.

Примају се пацијенти са овјереном здравственом књижицом и Упутом / Захтјевом доктора медицине креираном и ИЗИС - у осим у случајевима животно угрожених пацијената.

Сваки упут / захтјев за испитивање садржи сљедеће податке:

- подаци о пацијенту, укључујући пол, датум рођења и детаље о локацији / контакту пацијента и јединствени идентификатор (болнички картон, ЈМБГ, број протокола, историја болести....),
- јединствена идентификација доктора медицине, или друге особе која је овлашћена да захтјева испитивања или коришћење медицинских информација,
- одредиште за извештај и контакт
- врста примарног узорка,
- мјесто анатомског порекла, када је релевантно,
- испитивања која се захтјевају,
- информације које су клинички релевантне за перформансе испитивања и за тумачење резултата (историја болести...),
- датум и вријеме прикупљања примарног узорка
- датум и вријеме пријема узорка (гдје је значајно),
- ознака хитно / citto када се захтјева хитно испитивање.

Лабораторијски техничар у ИЗИС укуцава јединствени матични број пацијента и тражи упутницу креирану електронски. Провјерава се да ли се слажу повучени подаци, име и презиме и датум рођења и ID упутнице. Упутница се прихвата и аутоматски прелази у ЛИС. У ЛИС - у се на основу матичног број пацијента проналази упутница и потврђује. Бар код штампач

Болница Бијељина	Страна 3 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-009
		5	2023-07-11	

одштампа етикете. Прва (тзв. Описна), етикета се лијепи у протокол ОБ-10-019: *Протокол лабораторијске службе* и на њој је назив установе, име и презиме пацијента, датум и лабораторијски број. У протокол се упишу тражене анализе и вид ОБ или ОЗ осигурања. Уколико се услуге лабораторијског испитивања наплаћују (пацијенти са ОЗ видом осигурања), у протокол се уноси број фискалног рачуна, као и износ који је пацијент платио. Такође, се уноси назнака „хитно“ ако је потребно.

Лабораторијски број се додјељује аутоматски уносом пацијента у ЛИС у зависности од мјеста узимања и / или пријема биолошког материјала. Вањским пацијентима се додјељују бројеви од 1 - 200 и од 800 - 999, а одјељенским пацијентима од 201 - 800, тако да сви пацијенти примљени истог дана имају различит ЛБ.

Остали бар кодови се лијепе на одговарајуће епрувете након узорковања, у просторији за вађење крви.

Ако узорак не одговара захтјевима или постоји сумња у валидност узорка, поступак се прекида и покреће се процедура ПР-10-030: *Управљање неусаглашеностима у процесу лабораторијског испитивања*.

4.2 Пријем узорака са одјељења у Болници

Сви узорци које су узели медицински техничари на одјељењу морају бити узети правилно уз поштовање упутства УП-10-144: *Узимање узорака у Служби за хематолошку и лабораторијску дијагностику*. Узорке одмах достављају поредане усправно у сталке, у затвореним, пластичним, водоотпорним контејнерима груписане по пацијентима и са одговарајућим захтјевима за испитивање.

Медицински техничар доноси узорке заједно са одштампаним упутом из ИЗИС-а.

Лаборант на радном мјесту пријема материјала спроводи исту процедуру која важи и за вањске пацијенте, али описну наљепницу лијепи у протокол болничких пацијената ОБ-10-019: *Протокол лабораторијске службе*, а остале, на којима су бар кодови, име и презиме пацијента, датум, ЛБ и ознака врсте узорка, лијепи на одговарајуће епрувете.

Приликом провјере узорка за испитивање, треба да се испоштују одређени критеријуми који се односе на исправност узорка, а то су:

- правилно означен узорак,
- адекватан узорак (врста узорака одговара захтјеваном испитивању),
- оптимална запремина узорка,
- неприхватање хемолитичних и липемичних узорака због интерференција са одређеним параметрима приликом испитивања,
- неприхватање коагулисаних узорака узетих у епрувете са антикоагулансом,
- епрувете без антикоагуланса, уколико се достављају у лабораторију, морају бити у одговарајућем положају и не смију се мјешати,
- неприхватање узорака за које је прошло препоручено вријеме до доставе у лабораторију

4.3 Пријем узорака из других установа

Узорке из других установа доставља медицински / лабораторијски техничар. Узорци морају бити правилно узети и транспортовани, поредани усправно у сталцима у затвореним, пластичним, водоотпорним контејнерима који не морају имати термичку изолацију уколико се транспорт врши унутар једног сата. Узорци морају бити заштићени од вибрација које би могле изазвати деградацију и неупотребљивост узорака. На епруветама мора бити читко

Болница Бијељина	Страна 4 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-009
		5	2023-07-11	

написано име и презиме пацијента и по могућности ЛБ из лабораторије из које се доставља или бар код налијепница како би се омогућила следљивост узорка.

Пријем узорака из других установа се врши на исти начин како и пријем пацијената, с тим што се при уносу података у ЛИС назначи гдје је извршено узорковање.

Лаборант при пријему, као и у подтачки 4.2 прегледа епрувете и прихвата само задовољавајуће узорке.

4.4 Пријем узорака у ванредним ситуацијама

У случају да информациони систем није у функцији, прибјегава се алтернативном начину рада у Лабораторији, који подразумијева и другачији поступак испитивања узорака узетих у Лабораторији, са одјељења Болнице и узорака донесених других здравствених установа. Подаци о пацијенту и тражене анализе из обрасца ОБ-10-270: Упут служби за хематолошку и биохемијску дијагностику, се уписују у Протокол лабораторијске службе, гдје се пацијенту додјељује ЛБ. ЛБ је први слједећи број у поступку обиљежавања узорака и јединствен је за тај дан и њиме се означавају епрувете чиме се постиже следљивост.

У образац извјештаја испитивања ОБ-10-070: Извјештај о испитивању 1; ОБ-10-071: Извјештај о испитивању 2; ОБ-10-072: Извјештај о испитивању 3; ОБ-10-073: Извјештај о испитивању 4; ОБ-10-074: Извјештај о испитивању 5) у папирној форми, записују се сви потребни подаци који су прописани у упутству УП-10-003: Израда и дистрибуција извјештаја о резултатима испитивања у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику, а гдје се након завршених анализа уписују резултати.

5.1 Прилози

- Нема.

5.2 Обрасци

- ОБ-10-019: Протокол лабораторијске службе.
- ОБ-10-270: Упут служби за хематолошку и биохемијску дијагностику.
- ОБ-10-070: Извјештај о испитивању 1.
- ОБ-10-071: Извјештај о испитивању 2.
- ОБ-10-072: Извјештај о испитивању 3.
- ОБ-10-073: Извјештај о испитивању 4.
- ОБ-10-074: Извјештај о испитивању 5.

6. ЗАПИСИ

Табела 1:

Назив документа	Ознака обрасца	Документ формира	Број примјерака	Рок чувања	Мјесто чувања	Евидентирање
Протокол лабораторијске службе (за болничке и ванболничке пацијенте)	ОБ-10-019	Лабораторијски техничар	1	5 година	Служба за хематолошку и биохемијску дијагностику	-
Упут служби за хематолошку и биохемијску дијагностику	ОБ-10-270	Медицински техничар	1	1 мјесец	Служба за хематолошку и биохемијску дијагностику	-

Болница Бијељина	Страна 5 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-009
		5	2023-07-11	

Назив документа	Ознака обрасца	Документ формира	Број примјерака	Рок чувања	Мјесто чувања	Евидентирање
Извјештај о испитивању 1	ОБ-10-070	Лабораторијски техничар	1	Трајно за болничке, а 1 мјесец за вањске (ако се не изда)	Архива (за болничке), Административни пункт (за вањске)	-
Извјештај о испитивању 2	ОБ-10-071	Лабораторијски техничар	1	Трајно за болничке, а 1 мјесец за вањске (ако се не изда)	Архива (за болничке), Административни пункт (за вањске)	-
Извјештај о испитивању 3	ОБ-10-072	Лабораторијски техничар	1	Трајно за болничке, а 1 мјесец за вањске (ако се не изда)	Архива (за болничке), Административни пункт (за вањске)	-
Извјештај о испитивању 4	ОБ-10-073	Лабораторијски техничар	1	Трајно за болничке, а 1 мјесец за вањске (ако се не изда)	Архива (за болничке), Административни пункт (за вањске)	-
Извјештај о испитивању 5	ОБ-10-074	Лабораторијски техничар	1	Трајно за болничке, а 1 мјесец за вањске (ако се не изда)	Архива (за болничке), Административни пункт (за вањске)	-

Бијељина